

but en un text siscentista, deu ser castellanisme, cf. la frase castellana *tocar el mochuelo* «llevar siempre lo peor en algún repartimiento» (DAut.). Tampoc en el cast. alabès (Baráibar). Se li degueren superposar mots més secundaris. —³ Res en ALF, mapes 1502, 694 ni en TdF o Palay. En els Pirineus gascons s'usen mots diferents. El prov. i lldg. or. *machòta* (ja en una font marsellesa del S. xv) em sembla ser més aviat l'òliba que el mussol. Una *ch* occitana difícilment es podria conciliar amb la *ss* nostra i amb la *ch* gall-port., car en aquella zona suposa un ètimon amb -CT-; també costa de creure en una dissimilació **mochota* > *machota*, i per aquesta mateixa raó dubtem que vingui de NOCTUA, que és l'ètimon de *nuchoulo*, usat en zones veïnes. Etim. incerta. —⁴ Llegeixo així, en lloc de les formes *caneta* i *sueta*, que Schutz creu llegir en dos dels mss.: *caveca*, *gaueca*, GAVECA són noms ben coneguts de l'òliba. *Nozols* és la forma del ms. B, el bàsic de Schutz; *nausol* i correcció *nauzol* en N «ms. francitzant», doncs ultracorrecció occitanejant; i *mussol* en el ms. V, que, com mostra Schutz, degué ser copiat per un català. Tinc a la vista l'ed. americana de Schutz, i la seva nota de MLN LXIV, 468-70. —⁵ La serra del Maestrat que domina el Vilar de Canes, per l'Oest, es diu *La Roca l moço*, i a penes es pot dubtar que vagi pendre nom del mussol que deu cantar-hi, com una dotzena de turons escampats pel nostre domini que duen el nom de *Roca del Mussol* o *Roca del Duc*. Crec recordar que havent preguntat a l'informant aquest digué (no ho asseguro) que volia dir mussol; per desgràcia en aquell dia calorós l'home menava gran pressa, i potser per això no en tinc nota a la llibreta de camp (1961).

Mussol (gra a l'ull), V. *urçol*

MUSSOLINA, de l'àrab *maṣṣilī*, pròpiament 'fet a Mossul (àr. *Māṣilī*)', ciutat de l'Iraq; probablement per conducte de l'it. *mussolina*, abans *mussolino*. □ 1.ª doc.: S. XVII, segons DAG.

L'it. *mussolino* ja figura en Corsini (S. XVII) i en la versió de Marco Polo (S. XIV); de l'italià passà al francès *mousseline* [1656], i d'aquest, al cast. *muselina* [fi S. XVIII]. L'àr. *maṣṣilī*, en el mateix sentit, ja figura a les Mil-i-una Nits. Veg. Dozy, *Gloss.*, 323; Devic, 51. Una variant amb -rs- té certa extensió en el P. Val.: *AlcM* anota *mursolina* a Benassal, i *morsolina* a Alcoi; i a Polinyà de Xúquer sé un propietari rústic que li diuen el *Morsulinéro* «perquè venia *morsulina*» (1962); *morsina* (*AlcM* en un doc. de 1674) potser és mal llegit per *morsolina*. Tot plegat deu estar contaminat per la vacil·lació entre *almorzar* i *almoçar*, *urçol/urçol/mussol* i anàlegs.

Mussoló, V. *mussola* (MUSSOL) *Mústec*, *musteïment*, *musteir*, V. *musti* *Mustela*, *mustèlids*, V. *mos-tela*

MUSTI, MÚSTIA, adj., probablement del ll. vulgar

*MŪSTĪDUS 'viscós, humit' (derivat de MŪSTUM 'most'), el sentit del qual es conservà en l'oc. *moste*, *moísti*, i en el fr. *moi(s)te*, però les llengües hispàniques el canviaren en el de 'pansit', per la fluïxetat de les coses mullades. □ 1.ª doc.: fi S. XIV.

«Ab los ulls torbats e *mustius*», «La sua cara --- així de *mustia*, poria tornar renovada», *Corbatxo* de Narcís Franch, fi S. XIV, BDLC XVII, 104.29, 104.20. «No gos, venent fruyta, encamarar la fruyta verda ab madura --- ne la fresca ab la *mustia*, sots ban de un sou», Solsona, 1434 (BABL XI, 327), passatges on no és segur però sí probable que convingui accentuar *mústia*.

En el masculí *mustiu* és ben versemblant que generalment calgui accentuar la *i* (no del tot, potser ni tan sols en l'exemple següent, cf. allí algun cas de l'accentuació *vòstre caragol*, v. 23): «*Cognosce te ipsum*, - car és gran cordura, / y així jutgareu, - ab tendres olives, / lo quant poc campeja - lo corcat pinyol; / i -l calapatenc, - *mustiu*, caragol / si pot fer bocí - que umpla genives», *Procés de les Olives*, v. 39: es tracta que «reclam és de gualtes vostre caragol», i el tal «*caragol*» va rebent successivament els epítets de *chic*, *fluix*, *fret*, *vell*, *mort*, *flac*, *trist* ---. De tota manera guardem-nos de donar gaire valor etimològic a aqueixa accentuació, com sigui que també RANCIDUS apareix en la forma *ranciu* en Ausiàs Marc («qui assajat no ha de jaquir l'ús / envellit ja e *ranciu* de temps lonc» CXXI, 4.2); i, en el mateix *Procés*, «no-s poden salvar de *ranciu* pinyol», v. 85.

Avui aquest adjectiu té vida vigorosa en tot el domini lingüístic, si bé amb gran diversitat de formes variants; entre les quals predominen, i són les més literàries, *musti*, *mústia*, i *mústic*, *mústiga*, aqueixa més popular i barcelonina, l'altra també barcelonina i més literària: el DfA. les admet totes dues a penes marcant alguna preferència per aquesta, i en tot cas és l'altra la més etimològica. La tradició lexicogràfica ja començà amb Busa-N. 1507: «*mustia cosa*: marcidus, marces; *mustio tornar*: marce(sc)o»,¹ «*enmostoir-se*: marcesco, *enmostoible*: marcessibilis»;² «*musti, cosa mustia o saumaya*: mucidus, marcidus, -cens; *tornar-se musti* ---», DTo. 1647; *musti* i *mústic* tots dos en Belvitges i Labèrnia 1840 ---.

Verdaguer se serví de totes dues ja en l'*Atl.*: «Per a conort d'Hesperis, que anyoradissa plora / les delicioses ombres del enfonsat verger, / del Betis de daurades arenes a la vora, / féu arrelar lo *musti* brotet de taronger» x, 5d, estrofa de l'escalaborn de 1867 suprimida en la versió plena; mentre que, en aquesta, introduí les següents: «Obrint son llabi que la mort esflora, / com *mústiga* poncella / que reviva ab ses llàgrimes l'aurora, / allí lo nom sospira d'Eurídice la bella / ---» VII, 14.29; «Pyrene, lluny dels homes, --- / del bosc de flames *mústiga* la trauc, com vera rosa / que enyora trasplantada son marge regadiu» I, 46a.

«Aquest home --- si per tots conservava l mateix aspecte saturno y silvestre, per les criatures del barri era suau, amorós, y, sens abandonar lo seu posat *musti*, les hi feya festes vergonyantes o esquerpes, com de qui li costa distreure la múrria», EmVilanova (*Esc.*